

NO3AAJ

वेळ : २ १/२ तास

गुण : ७५

प्र.१ जाहिरात म्हणजे काय? समाजातील विविध घटकांसाठी जाहिरातीचे फायदे उदाहरणासकट स्पष्ट

करा.

(१५)

प्र.२ अ) 'जाहिराती फसव्या असतात'या विधानावर आपली भूमिका स्पष्ट करा.

(८)

प्र.२ ब) जाहिरातीची कोणतीही सात वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

(७)

किंवा

प्र.२ अ) अधिकृत जाहिरात संस्था म्हणजे काय? अधिकृत जाहिरात संस्थेच्या नियम आणि फायदे

कोणते?

(८)

प्र.२ ब) जाहिरात संस्थेची रचना स्पष्ट करा.

(७)

प्र.३ अ) जाहिरातीचा अपव्यय म्हणजे काय? अपव्यय टाळण्यासाठी कोणते उपाय आहेत?

(८)

प्र.३ ब) राजकीय जाहिराती म्हणजे काय? सोदाहरण स्पष्ट करा.

(७)

किंवा

प्र.३ अ) जाहिरात संस्था म्हणजे काय? जाहिरात संस्था आणि त्यांचे ग्राहक यातील संबंध महत्वाचे का असतात? या संबंधातील महत्वाचे टप्पे स्पष्ट करा.

(८)

प्र.३ ब) सामाजिक जाहिरातीचे महत्त्व उदाहरण देऊन स्पष्ट करा.

(७)

प्र.४ सामुहिक विपणन संज्ञापन म्हणजे काय? आकृतीच्या आधारे त्यातील घटक स्पष्ट करा.

(१५)

किंवा

प्र.४ जाहिरात संस्थांचे कोणतेही ५ प्रकार लिहून जाहिरात संस्थांचे जाहिरात विश्वातील महत्त्व स्पष्ट

करा.

(१५)

PTO . . . .

Handwritten text at the top of the page, including '21/11/18' and '(N) M.M. 1/18'.

NO3AAJ AA80M

Page number: 10

Date: 21/11/18

प्र.५ टीपा लिहा. (कोणत्याही ३)

(१५)

- १) मार्केटिंग
- २) लक्षित ग्राहक
- ३) (USP) विशिष्ट विक्री प्रस्ताव
- ४) आयडा
- ५) दागमार (DAGMAR)s

उपरोक्त प्रश्नांचे उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

(१)

उत्तर

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

उत्तर

उपरोक्त प्रश्नांचे उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

(२)

उत्तर

(३)

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

(४)

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

(५)

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

उत्तर

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

(६)

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

(७)

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

(८)

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

उत्तर

उत्तर देण्यासाठी कोणत्याही त्रिकोण आकाराचे कागद वापरून उत्तर द्या. (१५)

(९)

उत्तर

579

NO3AEN

वेळ : २.३० तास

गुण : ७५

सूचना - १. सर्व प्रश्न आवश्यक.
२. उजवीकडील संख्या गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १ ला : भारतीय पत्रकारितेचा इतिहास व टप्पे सविस्तर सांगा. (१५)
- प्रश्न २ रा : अ. गुटेनबर्ग ते इंटरनेट हा माध्यमांचा प्रवास थोडक्यात सांगा. (८)
ब. नवीन माध्यमांचा पत्रकारितेवर परिणाम कसा झाला हे स्पष्ट करा. (७)
- किंवा
- अ. संपादकीय पानाचे वेगळेपण सांगा. (८)
ब. पत्रकारितेचे कार्य काय असते ते थोडक्यात सांगा. (७)
- प्रश्न ३ रा : अ. शिरोभाग म्हणजे काय? त्याचे कोणतेही पाच प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा. (८)
ब. उपसंपादकाचे महत्त्व विशद करा. (७)
- किंवा
- अ. हार्ड न्यूज व सॉफ्ट न्यूज म्हणजे काय? (८)
ब. वृत्तपत्रातील जाहिरातीचे महत्त्व सांगा. (७)
- प्रश्न ४ था : अ. वृत्तपत्रातील संपादकीय विभागाची रचना सविस्तर स्पष्ट करा. (१५)
- किंवा
- ब. वृत्तपत्रातील विविध विभाग सांगून त्यांचा परस्परांशी कसा संबंध असतो ते थोडक्यात सांगा. (१५)
- प्रश्न ५ वा : टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (१५)
१. बातमीचे सहा 'क'.
  २. पत्रकारितेतील मूल्ये.
  ३. अपघाताचे वार्ताकन.
  ४. संपादकीय.
  ५. उलटा त्रिकोण सिद्धांत.

वेळ - २ तास ३० मि.

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

गुण - ७५

प्र. १) सामाजिक संशोधनाची व्याख्या लिहा. सामाजिक संशोधनातील पायऱ्या स्पष्ट करा. (१५)

प्र. २) सामाजिक संशोधनाचे प्रकार विस्ताराने स्पष्ट करा.
किंवा (१५)

प्र. २ अ) संशोधनातील इंटरनेटचे महत्त्व स्पष्ट करा (०८)

ब) जाहिरात संशोधनाचे प्रकार स्पष्ट करा. (०७)

प्र. ३) सामाजिक संशोधनाचे महत्त्व व उपयोगिता स्पष्ट करा.
किंवा (१५)

प्र. ३) भारतातील प्रेक्षकांना दृकश्राव्य माध्यमातील लैंगिकता, हिंसा, भय, गुन्हेगारी या घटकांनी कसे प्रभावित केले आहे ? उदाहरणासहित चर्चा करा. (१५)

प्र. ४) आदर्श संशोधन अहवालाची वैशिष्ट्ये विस्ताराने चर्चा करा. (१५)

किंवा

प्र. ४ अ) खालील आकडेवारीवरून मध्यमा मोजा. (०८)

उत्पन्न रु.	०-१०	१०-२०	२०-३०	३०-४०	४०-५०	५०-६०
विद्यार्थी संख्या	३	६	८	१०	८	५

प्र. ४ ब) खालील वारंवारता वितरणावरून बहुलक शोधा. (०७)

विक्री कोटीत	०-४	४-८	८-१२	१२-१६	१६-२०	२०-२४
उद्योगांची संख्या	४	६	१२	७	६	३

प्र. ५. खालीलपैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा.

अ) संशोधन आराखडा

ब) व्यष्टी अध्ययनाचे गुण

क) मुद्रित माध्यमातील संशोधनाचे प्रकार

ड) नमुना निवड पध्दतीचे दोष

इ) माध्यम परिणाम संशोधनाच्या मर्यादा

ई) सामूहिक मुलाखत

(१५)

NO3AGL

वेळ : 2.30 तास

गुण : ७५

सर्व प्रश्न आवश्यक

प्रश्न क्र. १ अनिवार्य

- प्र. १ समतुल्यता सिद्धान्त स्पष्ट करा. [१५]
- प्र. २ अ. मॅस्लॉव्हची गरज अधिश्रेणी लिहा. [८]
 ब. संघटनेचे स्वरूप आकृतीसह स्पष्ट करा. [७]
- किंवा
- अ. क्रियात्मक संघटनेचे फायदे लिहा. [८]
 ब. क्रियात्मक संघटनेचे तोटे लिहा. [७]
- प्र. ३ अ. रेखा संघटनेचे फायदे लिहा. [८]
 ब. रेखा संघटनेचे तोटे लिहा. [७]
- किंवा
- अ. ताण निर्माण करणारे घटक कोणते? [८]
 ब. ताण निर्माण करणाऱ्या घटनांचे प्रकार लिहा. [७]
- प्र. ४ अ. ऑल्डेर्फरचा ERG सिद्धान्त लिहा. [१५]
- किंवा
- ब. ध्येय निर्धारण सिद्धान्त स्पष्ट करा. [१५]
- प्र. ५ टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) [१५]
- १ प्राथमिक प्रेरणा
  - २ दुय्यम प्रेरणा
  - ३ संघटनेची उद्दीष्ट्ये
  - ४ रचनात्मक सिद्धान्त
  - ५ प्रशासकीय सिद्धान्त

सूचना: सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. सर्व प्रश्नांना सारखे गुण आहेत. प्रश्नासोबत दिलेल्या सूचना नीट वाचून घ्या. पेपर सोडवावा. योग्य तिथे आकृत्यांचा वापर करा. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १	एक्सपोजर कॉम्पेन्सेशन म्हणजे काय? कोणकोणत्या वेळी हे तंत्र वापरावे लागते ते उदाहरणासहीत स्पष्ट करा. (Exposure compensation)	१५
किंवा		
प्रश्न १	प्रिन्टींग मधील प्री-प्रेस स्टेज मधील सर्व पायऱ्या तपशीलात विशद करा. (Stages in Pre-press)	१५
प्रश्न २	अ कलर टेम्परेचर (Colour Temperature) म्हणजे काय ते स्पष्ट करून त्याचे व्हाइट बॅलन्सशी नाते स्पष्ट करा.	०८
	ब कोलॅटिंग व गॅदरीन्ग बद्दल संपूर्ण वर्णन करा (Collating/Gathering)	०७
किंवा		
प्रश्न २	अ प्रिन्ट फिनिशिंग च्या विविध प्रकारांबद्दल सखोल चर्चा करा. (Post-press)	०८
	ब मोशन ब्लर म्हणजे काय? याच्या सृजनात्मक बाजूवर सविस्तर विवेचन करा. (Motion Blur)	०७
प्रश्न ३	अ प्रकाशाची विविध परिमाणे कोणती? तपशीलात विशद करा. (Parameters of Light)	०८
	ब डायरेक्ट लिथोग्राफी व ऑफसेट या दोन मुद्रण तंत्रांमध्ये तांत्रिक अंगाने तुलना करा. (Lithography v/s Offset)	०७
किंवा		
प्रश्न ३	अ एक्सपोजर चे विविध मोड्स कोणते? कोणत्या वेळी कोणता मोड वापरायचा ते स्पष्ट करा. (Exposure Modes)	०८
	ब स्क्रीन प्रिन्टींग प्रक्रीया तपशीलात विशद करा. त्याचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा. (Silk-screen)	०७
प्रश्न ४	अ डेपथ ऑफ फील्ड म्हणजे काय? डेपथ ऑफ फील्ड कोणकोणत्या बाबींवर अवलंबून असते? (Depth of Field)	०८
	ब ग्रॅव्यूर प्रिन्टींग तंत्राबद्दल सर्वांगाने चर्चा करा व या तंत्राचे फायदे व मर्यादा विशद करा (Gravure printing)	०७
किंवा		
प्रश्न ४	अ प्रकाशयोजना (Lighting) म्हणजे काय? थ्री-पॉइन्ट लाइटिंग बद्दल तपशीलात विवेचन करा. (Three point lighting)	१५
प्रश्न ५	कोणत्याही तिघांवर थोडक्यात टीपा लिहा (Any Three)	१५
	अ लाईट मीटर (Light Meter)	
	ब वेब फेड व शीट-फेड (Web-fed v/s Sheet-fed)	
	क लेन्स चे प्रकार (Types of Lenses)	
	ड प्रोसेस कलर्स (Process Colours)	
	ई सिन्क्रोनायझेशन (Synchronization)	